

ІВЛЕВ Даниїл,

здобувач вищої освіти Миколаївського національного аграрного університету

ЛІВАНДОВСЬКА Олена,

асистент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету

IVLIEV Daniil,

student of Mykolaiv National Agrarian University

LIVANDOVSKA Olena,

assistant of the department of public management and administration and international economics Mykolaiv national agrarian university

<https://orcid.org/0000-0003-2676-8635>

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

INTERNATIONAL EXPERIENCE IN USING MODERN DIGITAL TOOLS TO PREVENT CORRUPTION

This study explores international experience in using modern digital tools to prevent corruption and the potential for implementing similar practices in Ukraine. Countries such as Brazil, the United Kingdom, and EU member states actively use AI, Big Data analytics, and open data registries to enhance transparency and detect fraudulent activities. The research examines key initiatives, including Brazil's AI-powered bot Alice, the UK's SNAP platform, and the EU's DATACROS project. Adapting these technologies in Ukraine could improve monitoring processes, enhance the efficiency of anti-corruption measures, and strengthen public sector accountability.

Keywords: corruption prevention, Ukraine, digital governance, public sector transparency, AI.

У сучасному світі цифрові технології відіграють ключову роль у запобіганні корупції, забезпечуючи прозорість та підзвітність у публічному секторі. Успішне впровадження цифрових інструментів контролю підвищує ефективність державної боротьби з корупцією, виступаючи більше у ролі превентивного заходу запобігання.

Наразі цифрові технології для запобігання корупції не зупиняються лише на запровадженні реєстрів публічної інформації. Сьогодні країни активно використовують цифрові податкові системи, аналітику великих даних (Big Data), технології штучного інтелекту, які у комбінації з відкритими реєстрами дозволяють не тільки швидше реагувати на порушення, але й проактивно виявляти загрози ще на ранніх етапах. В цьому контексті дуже важливим є досвід Європейського Союзу, Бразилії та Великої Британії.

Однією з найцікавіших технологічних інновацій став автоматичний аналіз тендерів та публічних закупівель за допомогою штучного інтелекту. Зокрема, у Бразилії було запроваджено бота Alice, який в автоматичному режимі аналізує замовників та компанії-виконавців, висвітлюючи потенційні розкрадання та анти конкурентні практики, попереджаючи групи аудиторів ще до прийняття остаточного рішення про закупівлю. Запровадження цього бота значно покращило здатність уряду виявляти корупційні схеми, зменшивши фінансові втрати у перевірених випадках на 30% і підвищивши захист державних коштів [1].

У Великій Британії уряд запровадив платформу мережевої аналітики (Single Network Analytics Platform, SNAP) у партнерстві з Quantexa. Ця платформа аналізує контракти з публічних реєстрів, допомагаючи виявляти неправомірні вимоги на державні кошти. Очікується, що після оновлення система зможе виявляти підставні компанії та недобросовісних суб'єктів господарювання [2].

Європейське управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (European Anti-fraud Office, OLAF) наразі впроваджує автоматичний аналіз внутрішнього робочого листування за допомогою ШІ, для виявлення підозрілих та завуальованих обговорень з економічних порушень. Також, розробляється експериментальний проєкт DATACROS - технологія на базі ШІ, яка повинна виявляти аномалії у структурі власності фірм, запобігаючи відмиванню грошей, змови та корупції.

Проект вже запроваджено у 7 європейських країнах, зокрема у Румунії, Італії, Іспанії, Франції, Бельгії, Литві та Чехії [3].

В Україні Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) запровадило використання ШІ для автоматичної перевірки декларацій, що змінило підхід до відбору для ручних перевірок. Система оцінює ризики і декларації з найбільшим ризиком направляються на ручну перевірку представниками НАЗК. Це дозволило зменшити навантаження на персонал, підвищити швидкість обробки декларацій та покращити якість перевірки ризикованих випадків [4].

В Україні наразі лише розробляється рішення з використанням ШІ для автоматичної перевірки публічних закупівель. Тому важливо вивчати міжнародний досвід, адаптувати його під національні умови та розвивати державні реєстри. Вдале розширення реєстрів та впровадження моніторингових інструментів на основі ШІ допоможе протистояти корупції ефективніше.

Отже, міжнародний досвід у сфері цифрових технологій для запобігання корупції може стати корисним орієнтиром для України. Впровадження таких технологій сприятиме підвищенню ефективності державного управління, прозорості процесів та зміцненню громадської довіри.

Список використаних джерел

1. U4 Anti-Corruption Resource Centre. Unlocking AI's potential in anti-corruption: Hype vs. Reality. URL: <https://www.u4.no/blog/unlocking-ai-s-potential-in-anti-corruption-hype-vs-reality>.
2. Think.Digital Partners. UK government upgrades its fraud detection capabilities. URL: <https://www.thinkdigitalpartners.com/news/2024/03/21/uk-government-upgrades-its-fraud-detection-capabilities/>
3. Datacros II. URL: <https://www.transcrime.it/datacros2/>
4. Національне агентство з питань запобігання корупції. Всі подані декларації будуть охоплені увагою НАЗК за рахунок нового інструменту автоматизованої перевірки – Артем Ситник. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/vsi-podani-deklaratsii-budut-ohopleni-uvagoyu-nazk-za-rahunok-novogo-instrumentu-avtomatyzovanoi-perevirky-artem-sytnyk/>